

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
логопедії і спеціальних методик
протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.
Завідувач кафедри
Олексій ГАВРИЛОВ

ЛОГОПЕДІЯ ПП - 05

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Викладач (викладачі)	Гаврилова Наталія Степанівна, Мілевська Олена Павлівна, Ткач Оксана Михайлівна
Контактний телефон	0632452082
E-mail	kaflogoped@ukr.net , kaflogoped@kpnpu.edu.ua
Профайл викладача	https://logo.kpnpu.edu.ua/sklad-kafedry/havrylova-nataliia-stepanivna/
Назва освітньої програми	Спеціальна освіта (Логопедія).
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnpu.edu.ua/course/view.php?id=6855

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ

Міждисциплінарні зв'язки	“Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики”, “Основи невро- та психопатології”, “Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення”, “Загальна вікова та педагогічна логопсихологія”, “Спеціальна педагогіка з історією логопедії”.
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни	

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2021; 2021-2022; 2022 – 2023; 2023-2024	2021; 2021-2022; 2022 – 2023; 2023-2024
Семестри вивчення	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Кількість кредитів ЄКТС	30,5	30,5
Загальний обсяг годин	915	915
Кількість годин навчальних занять	436	154
Лекційні заняття	162	60
Практичні заняття	148	48
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	146	46
Самостійна та індивідуальна робота	439	761
Форма підсумкового контролю	3, 5, 7 семестри – заліки 4, 6, 8 семестри – екзамени	3, 5, 7 семестри – заліки 4, 6, 8 семестри – екзамени

Анотація курсу.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Логопедія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки “Спеціальна освіта (Логопедія)” напряму підготовки (спеціальності) 016 Спеціальна освіта.

Тип дисципліни: цикл професійної та професійно-практичної (професійно-орієнтованої) підготовки, дисципліна професійно-педагогічної підготовки (нормативна).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: порушення мовлення у різних категорій дітей, дорослих і підлітків, методи їх вивчення (діагностики відхилень у розвитку мовлення), попередження та подолання

Логопедія як наука опирається на знання з анатомії та фізіології органів слуху та мовлення, невропатології, психодіагностики, нейропсихології, психолінгвістики, лінгвістики, вікової та загальної психології.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **модулів**:

1. Науково-теоретичний базис логопедії.
2. Організація логопедичної роботи у закладах дошкільної та загальної середньої освіти.
3. Порушення фонетичного боку мовлення.
4. Постановка звуків мовлення.
5. Порушення фонематичних процесів у дітей.
6. Формування фонематичних процесів у дітей.
7. Порушення голосу.
8. Методика відновлення голосу у дітей та дорослих.
9. Порушення писемного мовлення.
10. Корекція порушень писемного мовлення.
11. Загальне недорозвинення мовлення (системне порушення мовлення).
12. Методики корекції загального недорозвинення мовлення.

Консультації з

навчальної дисципліни

Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)

Мета і завдання курсу

Метою викладання навчальної дисципліни “логопедія” є – формування у здобувачів вищої освіти знань про порушеннями мовлення у дітей та дорослих; особливості діагностики відхилень у розвитку мовлення, причин, що їх обумовлюють; методи та прийоми

корекції порушень мовлення у дітей, дорослих та підлітків, особливості проведення пропедевтичної роботи з дітьми з метою попередження у них виникнення порушень розвитку мовлення.

Мета практичних занять - закріплення наукових знань, одержаних під час лекцій, аналіз інформації засвоєної здобувачами вищої освіти під час самостійного опрацювання додаткових наукових джерел і посібників; вивчення здобувачами вищої освіти практичного досвіду корекційної роботи з дітьми-логопатами.

Метою проведення лабораторні занять є формування у здобувачів вищої освіти практичних вмінь проведення обстеження дітей, дорослих і підлітків з порушеннями мовлення, розробки та проведення індивідуальних, фронтальних логопедичних занять, складання програм для проведення корекційно відновлювальної роботи з логопатами.

Основними завданнями вивчення дисципліни “логопедія” є формування у них глибокого розуміння понять: “дислалія”, “ринолалія”, “дизартрія”, “заїкання”, “тахілалія”, “брадилалія”, “ринофонія”, “афонія”, “дисфонія”, “алалія”, “афазія”, “фонетичне недорозвинення мовлення”, “фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення”, “загальне недорозвинення мовлення”, “затримка мовленнєвого розвитку”, “дислексія”, “дисграфія”, “алексія”, “аграфія”, “дизорфографія”. Вміння репродуктивно відтворювати знання, робити перенос на аналогічні ситуації у практиці, творчо підходити до аналізу порушень мовлення у дітей та дорослих, формування корекційних систем подолання відхилень у розвитку.

ФОРМАТ КУРСУ

Форми та види проведення навчальних занять

лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота, що враховує виконання студентами індивідуальних завдань.

Методи та форми контролю

Методи контролю: опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, результати аналізу відеоматеріалів, вирішення проблемних кейсів, модульна контрольні робота, тести для допуску до заняття, залік, іспит.

Форми контролю: розробка презентацій, програм, індивідуальних або групових проектів, конспекти лекційних занять та самостійного аналізу науково-теоретичних джерел, протоколи обстеження мовлення та пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення, логопедичні заняття складені відповідно запропонованої тематики та з урахуванням структури порушення мовлення, етапу роботи з дитиною та мети проведення логопедичної роботи.

Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання

Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів: дидактичних матеріалів для діагностики порушень мовлення у дітей, відеозразки результатів обстеження дітей з порушеннями мовлення, фрагменти логопедичних занять, презентацій супроводу лекційних занять.

Індивідуальні завдання

Вивчення наукової літератури з предмету. Написання рефератів. Розробка презентацій. Відео чи аудіо звіти за результатами виконання практичних завдань. Протоколи обстеження та їх аналіз. Розробки індивідуальних та фронтальних логопедичних занять. Спеціально сформовані комплекси прийомів логомасажу та артикуляційних вправ відповідно до місця та характеру порушення артикуляційної моторики.

**Інтегральна
компетентність (ІК)
Загальні
компетентності (ЗК)
Спеціальні (фахові)
компетентності (СК)**

Ік 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Зк 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Зк 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Зк 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Зк 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Зк 8. Здатність працювати в команді.

Ск 3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

Ск 4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

Ск 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне та інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

Ск 6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний логопедичний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

Ск 8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

Ск 13. Здатність будувати гармонійні стосунки з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

Ск 14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

Ск 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом		у тому числі	
	лекційні заняття	практичні заняття	семінари лабораторні заняття	самостійна робота індивідуальна робота

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний базис логопедії (2, 3 с.)

Тема 1. Науково-теоретичний базис логопедії як науки	8	2	2		4
Тема 2. Принципи і методи логопедії як науки	8	2	2		4
Тема 3. Категоріальний апарат логопедії	8	2	2		4
Тема 4. Етіологія виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих	12	2	2	2	6
Тема 5. Нормо-типовий розвиток усного мовлення в процесі онтогенезу	16	2	2	4	8
Тема 6. Нормо-типовий розвиток писемного мовлення в процесі онтогенезу	16	2	2	4	8
Тема 7. Анатомо-фізіологічна основа логопедичних знань	12	2	2	2	6
Тема 8. Нейрофізіологічна основа логопедичних знань	8	2	2		4
Тема 9. Неврологічна основа логопедичних знань	12	2	2	2	6
Тема 10. Нейропсихологічна основа логопедичних знань	12	2	2	2	6
Тема 11. Психолінгвістична та лінгвістична основа логопедичних знань	12	2	2	2	6
Тема 12. Клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення	8	2	2		4
Тема 13. Психолого-педагогічна класифікація порушень мовлення	9	2	2		5
Разом за змістовим модулем 1	141	26	26	18	71

Змістовий модуль 2. Організація логопедичної роботи у закладах дошкільної та загальної середньої освіти (3 с.)

Тема 1. Організація роботи логопеда закладу дошкільної освіти	12	2	2	2	6
Тема 2. Організація роботи логопеда закладів загальної та спеціальної середньої освіти.	12	2	2	2	6
Тема 3. Організація роботи логопеда інклюзивно-ресурсного центру.	12	2	2	2	6
Разом за змістовим модулем 2	36	6	6	6	18

залік

Змістовий модуль 3. Порушення фонетичного боку мовлення (4 с.)

Тема 1. Клінічна характеристика дітей з дислалією	8	2	2		4
Тема 2. Клінічна характеристика дітей з ринолалією	8	2	2		4
Тема 3. Клінічна характеристика дітей з дизартрією	8	2	2		4
Тема 4. Характеристика порушень вимови фонем	8	2	2		4
Тема 5. Обстеження фонетичного боку мовлення.	16	2	2	4	8
Тема 6. Обстеження дихання, артикуляційної моторики та праксису як причин, що зумовлюють порушення вимови фонем.	16	2	2	4	8

Тема 7. Методика підготовчої роботи до постановки звуків мовлення	16	2	2	4	8	
Тема 8. Методика формування правильної вимови фонем	16	2	2	4	8	
Тема 9. Методика автоматизації звуків мовлення.	12	2	2	2	6	
Тема 10. Методика введення звуків мовлення у щоденне спілкування.	12	2	2	2	6	
Разом за змістовим модулем 3	120	20	20	20	60	іспит

Змістовий модуль 4. Постановка звуків мовлення (5 с.)

Тема 1. Формування вимови фонем А; О, У	12	2	2	2	6	
Тема 2. Формування вимови фонем Е, І; И	12	2	2	2	6	
Тема 3. Формування вимови фонем П, Б, М	12	2	2	2	6	
Тема 4. Формування вимови фонем Т, Д, Н; Т', Д', Н'	12	2	2	2	6	
Тема 5. Формування вимови фонем Ф, В	12	2	2	2	6	
Тема 6. Формування вимови фонем Х, Г; К, Г	12	2	2	2	6	
Тема 7. Формування вимови фонем С, З; Ц, ДЗ; С', З'; Ц', ДЗ'	12	2	2	2	6	
Тема 8. Формування вимови фонем Ш, Ж; Ч, ДЖ	12	2	2	2	6	
Тема 9. Формування вимови фонем Р, Р'	12	2	2	2	6	
Тема 10. Формування вимови фонем Л, Л', Й	12	2	2	2	6	
Разом за змістовим модулем 4	120	20	20	20	60	залік

Змістовий модуль 5. Порушення фонематичних процесів у дітей (6 с.)

Тема 1. Особливості розвитку фонематичних процесів у дітей з різними порушеннями мовлення	8	2	2		4	
Тема 2. Обстеження фонематичних процесів у дітей	16	2	2	4	8	
Тема 3. Обстеження причин, що зумовлюють виникнення порушень фонематичних процесів	16	2	2	4	8	
Разом за змістовим модулем 5	40	6	6	8	20	

Змістовий модуль 6. Формування фонематичних процесів у дітей (6 с.)

Тема 1. Формування слухового та фонематичного сприймання (І-ий етап формування фонематичних процесів)	12	2	2	2	6	
Тема 2. Формування уявлення про фонему (ІІ-ий етап формування фонематичних процесів)	12	2	2	2	6	
Тема 3. Формування фонематичного аналізу та синтезу (ІІІ-ій етап формування фонематичних процесів)	12	2	2	2	6	
Тема 4. Особливості корекції фонематичних процесів у дітей молодшого шкільного віку (ІV-ий етап корекції фонематичних процесів)	12	2	2	2	6	

Тема 5. Перспективне планування логопедичної роботи спрямованої на формування та корекцію фонематичних процесів	12	2	2	2	6
Разом за змістовим модулем 6	60	10	10	10	30

Змістовий модуль 7. Порушення голосу (6 с.)

Тема 1. Клінічна характеристика людей з порушеннями голосу	8	2	2		4
Тема 2. Особливості емоційно-вольової та особистісної сфери у людей з порушеннями голосу.	8	2	2		4
Тема 3. Обстеження порушень голосу у дітей та дорослих	16	2	2	4	8
Тема 4. Вивчення причин, що обумовлюють порушення голосу.	12	2	2	2	6
Разом за змістовим модулем 7	44	8	8	6	22

Змістовий модуль 8. Методики відновлення голосу у дітей та дорослих (6 с.)

Тема 1. Методика відновлення діяльності голосової складки	12	2	2	2	6
Тема 2. Методика формування сили голосу	12	2	2	2	6
Тема 3. Методика формування голосових модуляцій	12	2	2	2	6
Разом за змістовим модулем 8	36	6	6	6	18 іспит

Змістовий модуль 9. Загальне недорозвинення мовлення (системне порушення мовлення) (7 с.)

Тема 1. Клінічна характеристика дітей з загальним недорозвиненням мовлення (системним порушенням мовлення)	8	2	2		4
Тема 2. Періодизація загального недорозвинення мовлення	8	2	2		4
Тема 3. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії кінетичного типу (еферентна моторна алалія)	8	2	2		4
Тема 4. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії кінестетичного типу (аферентна моторна алалія)	8	2	2		4
Тема 5. Структура та механізми порушення мовлення при сенсорній формі алалії акустико-гностичного та акустико-мнестичного типу	8	2	2		4
Тема 6. Обстеження мовлення у дітей з I рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)	16	2	2	4	8
Тема 7. Обстеження мовлення у дітей з II рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення)	16	2	2	4	8
Тема 8. Обстеження мовлення у дітей з III, IV рівнем загального недорозвинення	16	2	2	4	8

мовлення (системного порушення мовлення)

Разом за змістовим модулем 9 **88** **16** **16** **12** **44**

Змістовий модуль 9. Методики корекції загального недорозвинення мовлення (7 с.)

Тема 1. Методика корекції моторної алалії кінетичного типу 12 2 2 2 6

Тема 2. Методика корекції моторної алалії кінестетичного типу 12 2 2 2 6

Тема 3. Методика корекції сенсорної алалії 12 2 2 2 6

Тема 4. Методики формування лексичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення 12 2 2 2 6

Тема 5. Методики формування граматичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення 12 2 2 2 6

Тема 6. Методики формування зв'язного мовлення у дітей з загальним недорозвиненням мовлення 16 2 2 4 8

Тема 7. Методика корекції загального недорозвинення мовлення III, IV рівнів у молодших школярів 16 2 2 4 8

Разом за змістовим модулем 10 **92** **14** **14** **18** **46** **залік**

Змістовий модуль 10. Порушення писемного мовлення (8 с.)

Тема 1. Порушення читання 8 2 2 4

Тема 2. Порушення письма 8 2 2 4

Тема 3. Методика виявлення порушень читання та письма у молодших школярів 12 2 2 2 6

Тема 4. Методики дослідження помилок фонематичного типу на письмі та при читанні 8 2 2 4

Тема 5. Методики дослідження графо-моторних та зорово-просторових помилок на письмі та при читанні 8 2 2 4

Тема 6. Методика дослідження помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні 8 2 2 4

Тема 7. Методика виявлення помилок мнестичного та семантичного типу при читанні 8 2 2 4

Разом за змістовим модулем 11 **60** **14** **12** **4** **30**

Змістовий модуль 11. Корекція порушень писемного мовлення (8 с.)

Тема 1. Методика корекції та попередження виникнення помилок фонематичного типу на письмі та при читанні 8 2 2 4

Тема 2. Методика корекції та попередження виникнення графо-моторних помилок на письмі 8 2 2 4

Тема 3. Методика корекції та попередження виникнення помилок 8 2 2 4

просторового типу на письмі та при читанні

Тема 4. Методика корекції та попередження виникнення помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні	12	2		4	6
---	----	---	--	---	---

Тема 5. Методика формування розуміння змісту прочитаного у дітей	8	2		2	4
--	---	---	--	---	---

Тема 6. Методика корекції та попередження виникнення помилок мнестичного типу на письмі та при читанні	10	2		2	6
--	----	---	--	---	---

Тема 7. Особливості організації процесу попередження труднощів засвоєння читання та письма у дітей з порушеннями мовлення	12	2	2	2	6
---	----	---	---	---	---

Тема 8. Особливості організації процесу корекції порушень письма та читання у дітей	12	2	2	2	6
---	----	---	---	---	---

Разом за змістовим модулем 12	78	16	4	18	40	іспит
<i>Разом годин</i>	<i>456</i>	<i>162</i>	<i>148</i>	<i>146</i>	<i>459</i>	<i>915</i>

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	разом	Кількість годин у тому числі
-------------------------------	-------	------------------------------

лекційні заняття	практичні заняття	семінарії	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
------------------	-------------------	-----------	---------------------	-------------------	----------------------

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний базис логопедії (2, 3 с.)

Тема 1. Науково-теоретичний базис логопедії як науки	11	2	2		7
Тема 2. Принципи і методи логопедії як науки	7				7
Тема 3. Категоріальний апарат логопедії	8				8
Тема 4. Етіологія виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих	10		2		8
Тема 5. Нормо-типовий розвиток усного мовлення в процесі онтогенезу	12		2		10
Тема 6. Нормо-типовий розвиток писемного мовлення в процесі онтогенезу	12		2		10
Тема 7. Анатомо-фізіологічна основа логопедичних знань	12	2			10
Тема 8. Нейрофізіологічна основа логопедичних знань	10				10
Тема 9. Неврологічна основа логопедичних знань	12			2	10

Тема 10. Нейропсихологічна основа логопедичних знань	12			2	10
Тема 11. Психолінгвістична та лінгвістична основа логопедичних знань	12			2	10
Тема 12. Клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення	12	2			10
Тема 13. Психолого-педагогічна класифікація порушень мовлення	12	2			10
Разом за змістовим модулем 1	22	8	8	6	120

Змістовий модуль 2. Організація логопедичної роботи у закладах дошкільної та загальної середньої освіти (3 с.)

Тема 1. Організація роботи логопеда закладу дошкільної освіти	14	2			12
Тема 2. Організація роботи логопеда закладів загальної та спеціальної середньої освіти.	10				10
Тема 3. Організація роботи логопеда інклюзивно-ресурсного центру.	12		2		10
Разом за змістовим модулем 2	4	2	2		32 залік

Змістовий модуль 3. Порушення фонетичного боку мовлення (4 с.)

Тема 1. Клінічна характеристика дітей з дислалією	10	2			8
Тема 2. Клінічна характеристика дітей з ринологією	10		2		8
Тема 3. Клінічна характеристика дітей з дизартрією	10		2		8
Тема 4. Характеристика порушень вимови фонем	12	2			10
Тема 5. Обстеження фонетичного боку мовлення.	12			2	10
Тема 6. Обстеження дихання, артикуляційної моторики та праксису як причини, що зумовлюють порушення вимови фонем.	12			2	10
Тема 7. Методика підготовчої роботи до постановки звуків мовлення	14	2	2		10
Тема 8. Методика формування правильної вимови фонем	14	2	2		10
Тема 9. Методика автоматизації звуків мовлення.	14	2	2		10
Тема 10. Методика введення звуків мовлення у щоденне спілкування.	12		2		10
Разом за змістовим модулем 3	26	10	12	4	94 іспит

Змістовий модуль 4. Постановка звуків мовлення (5 с.)

Тема 1. Формування вимови фонем А, О, У	12	2	2		8
Тема 2. Формування вимови фонем Е, І, И	10				10
Тема 3. Формування вимови фонем П, Б, М	14	2		2	10

Тема 4. Формування вимови фонем Т, Д, Н; Т', Д', Н'	10				10	
Тема 5. Формування вимови фонем Ф, В	10				10	
Тема 6. Формування вимови фонем Х, Г; К, Г	12			2	10	
Тема 7. Формування вимови фонем С, З; Ц, ДЗ; С', З'; Ц', ДЗ'	14	2		2	10	
Тема 8. Формування вимови фонем Ш, Ж; Ч, ДЖ	12			2	10	
Тема 9. Формування вимови фонем Р, Р'	12			2	10	
Тема 10. Формування вимови фонем Л, Л', Й	10				10	
Разом за змістовим модулем 4	22	10	2	10	98	залік

Змістовий модуль 5. Порушення фонематичних процесів у дітей (6 с.)

Тема 1. Особливості розвитку фонематичних процесів у дітей з різними порушеннями мовлення	14	2			12	
Тема 2. Обстеження фонематичних процесів у дітей	14			2	12	
Тема 3. Обстеження причин, що зумовлюють виникнення порушень фонематичних процесів	12				12	
Разом за змістовим модулем 5	4	2		2	36	

Змістовий модуль 6. Формування фонематичних процесів у дітей (6 с.)

Тема 1. Формування слухового та фонематичного сприймання (I-ий етап формування фонематичних процесів)	12	2		2	8	
Тема 2. Формування уявлення про фонему (II-ий етап формування фонематичних процесів)	12			2	10	
Тема 3. Формування фонематичного аналізу та синтезу (III-ій етап формування фонематичних процесів)	12			2	10	
Тема 4. Особливості корекції фонематичних процесів у дітей молодшого шкільного віку (IV-ий етап корекції фонематичних процесів)	12		2		10	
Тема 5. Перспективне планування логопедичної роботи спрямованої на формування та корекцію фонематичних процесів	10				10	
Разом за змістовим модулем 6	10	2	2	6	48	

Змістовий модуль 7. Порушення голосу (6 с.)

Тема 1. Клінічна характеристика людей з порушеннями голосу	12	2			10	
Тема 2. Особливості емоційно-вольової та особистісної сфери у людей з порушеннями голосу.	10				10	
Тема 3. Обстеження порушень голосу у дітей та дорослих	12		2		10	
Тема 4. Вивчення причин, що	10				10	

обумовлюють порушення голосу.

Разом за змістовим модулем 7 **4** **2** **2** **40**

Змістовий модуль 8. Методики відновлення голосу у дітей та дорослих (6 с.)

Тема 1. Методика відновлення діяльності голосової складки 12 2 10

Тема 2. Методика формування сили голосу 12 2 10

Тема 3. Методика формування голосових модуляцій 12 2 10

Разом за змістовим модулем 8 **6** **2** **4** **30** **іспит**

Змістовий модуль 9. Загальне недорозвинення мовлення (системне порушення мовлення) (7 с.)

Тема 1. Клінічна характеристика дітей з загальним недорозвиненням мовлення (системним порушенням мовлення) 11 2 9

Тема 2. Періодизація загального недорозвинення мовлення 11 2 9

Тема 3. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії кінетичного типу (еферентна моторна алалія) 11 2 9

Тема 4. Структура та механізми порушення мовлення при моторній формі алалії кінестетичного типу (аферентна моторна алалія) 11 2 9

Тема 5. Структура та механізми порушення мовлення при сенсорній формі алалії акустико-гностичного та акустико-мнестичного типу 11 2 9

Тема 6. Обстеження мовлення у дітей з I рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення) 12 2 10

Тема 7. Обстеження мовлення у дітей з II рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення) 11 2 9

Тема 8. Обстеження мовлення у дітей з III, IV рівнем загального недорозвинення мовлення (системного порушення мовлення) 10 10

Разом за змістовим модулем 9 **14** **6** **6** **2** **74**

Змістовий модуль 10. Методики корекції загального недорозвинення мовлення (7 с.)

Тема 1. Методика корекції моторної алалії кінетичного типу 12 2 10

Тема 2. Методика корекції моторної алалії кінестетичного типу 10 10

Тема 3. Методика корекції сенсорної алалії 14 2 12

Тема 4. Методики формування лексичної складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення 14 2 12

Тема 5. Методики формування граматичної 14 2 12

складової мовлення у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення
Тема 6. Методики формування зв'язного мовлення у дітей з загальним недорозвиненням мовлення

14

2

12

Тема 7. Методика корекції загального недорозвинення мовлення III, IV рівнів у молодших школярів

14

2

12

Разом за змістовим модулем 10

12**4****2****6****80****залік**

Змістовий модуль 11. Порушення писемного мовлення (8 с.)

Тема 1. Порушення читання

9

2

7

Тема 2. Порушення письма

7

7

Тема 3. Методика виявлення порушень читання та письма у молодших школярів

9

2

7

Тема 4. Методики дослідження помилок фонематичного типу на письмі та при читанні

9

2

7

Тема 5. Методики дослідження графо-моторних та зорово-просторових помилок на письмі та при читанні

9

2

7

Тема 6. Методика дослідження помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні

9

2

7

Тема 7. Методика виявлення помилок мнестичного та семантичного типу при читанні

10

2

8

Разом за змістовим модулем 11

12**4****8****50**

Змістовий модуль 12. Корекція порушень писемного мовлення (8 с.)

Тема 1. Методика корекції та попередження виникнення помилок фонематичного типу на письмі та при читанні

9

2

2

7

Тема 2. Методика корекції та попередження виникнення графо-моторних помилок на письмі

9

2

7

Тема 3. Методика корекції та попередження виникнення помилок просторового типу на письмі та при читанні

11

2

2

7

Тема 4. Методика корекції та попередження виникнення помилок обумовлених порушенням аналізу та синтезу на письмі та при читанні

9

2

7

Тема 5. Методика формування розуміння змісту прочитаного у дітей

11

2

2

7

Тема 6. Методика корекції та попередження виникнення помилок мнестичного типу на письмі та при читанні

8

8

Тема 7. Особливості організації процесу попередження труднощів засвоєння читання та письма у дітей з порушеннями

10

2

8

мовлення

Тема 8. Особливості організації процесу корекції порушень письма та читання у дітей

8

8

Разом за змістовим модулем 12

18

8

10

59

іспит

Разом годин

154

60

46

761

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

Програмні результати навчання

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ

https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view

Положенням про дотримання академічної доброчесності

<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

**Форми
оцінювання**

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

<https://drive.google.com/file/d/0B4IW4IIOEZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVEjdA0dEV1YmFiOXV4/view?resourcekey=0-CxWU4B0hXDwe08FZrsfoQ>

Критерії оцінювання результатів навчання.

Залік (3-й семестр)

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Модуль 1 (50 балів)		Модуль 2 (30 балів)		100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	МКР	
30	20	20	10	

Іспит (4 семестр)

Іспит (4 семестр)			Іспит	Сума
Поточний і модульний контроль (60 балів)				
Змістовий модуль 3 (60 балів)				
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота		
40	10	10	40	100

Залік (5-й семестр)

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 4 (100 балів)			
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	100 балів
60	20	20	

Іспит (6-й семестр)

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6	Змістовий модуль 7	Змістовий модуль 8	Мод. контр.	Сам. роб.		
Пот. контр.	Пот. контр.	Пот. контр.	Пот. контр.	10	10		
10	10	10	10			40	100

Залік (7-й семестр)

Поточний і модульний контроль (100 балів)					Сума
Модуль 9 (50 балів)		Модуль 10 (30 балів)		Самостійна робота	100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	МКР	20	
30	20	20	10		

Іспит (8-й семестр)

Іспит (8-ий семестр)					Іспит	Сума
Поточний і модульний контроль (60 балів)						
Модуль 11 (20 балів)		Модуль 12 (20 балів)		Самостійна робота	40	100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	МКР	20		
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів			

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
			відмінно	зараховано
90-100	A (відмінно)	10		
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю	ЛОГОПЕДІЯ ЯК НАУКА
	1. Дайте визначення предмету логопедії. 2. Назвіть мету логопедії як науки. 3. Назвіть специфічні принципи логопедії як науки. 4. Назвіть принципи аналізу мовленнєвого дефекту у дітей. 5. Назвіть загально-дидактичні принципи, які використовує логопедія як наука. 4. Охарактеризуйте принцип розвитку дитини. 5. Охарактеризуйте принцип системного підходу до аналізу порушень мовлення у дітей. 6. Охарактеризуйте принцип зв'язку мовлення з іншими психічними процесами. 7. Охарактеризуйте онтогенетичний принцип. 8. Охарактеризуйте принцип комплексності. 9. Охарактеризуйте принцип діяльнісного підходу. 10. Назвіть загально-дидактичні принципи логопедії як науки. 11. Охарактеризуйте принцип науковості. 12. Охарактеризуйте принцип систематичності і послідовності.

13. Охарактеризуйте принцип доступності.
14. Охарактеризуйте принцип наочності.
15. Охарактеризуйте принцип міцності.
16. Охарактеризуйте принцип виховного характеру навчання.
17. Охарактеризуйте принцип свідомості та активності навчання.
18. Охарактеризуйте принцип індивідуального підходу у навчанні.
19. Охарактеризуйте принцип диференційованого підходу у навчанні.
20. Дайте визначення термінам “мова”, “мовлення”, “мовленнєва діяльність”.
21. Назвіть види мовлення та основні їхні підвиди.
22. Дайте визначення терміну “діалогічне мовлення”.
23. Дайте визначення терміну “монологічне мовлення”.
24. Дайте визначення терміну “писемне мовлення”.
25. Назвіть форми мовлення.
26. Дайте визначення терміну “зовнішнє мовлення”. Яким терміном його можна замінити?
27. Дайте визначення терміну “внутрішнє мовлення”. Яким терміном його можна замінити?
28. Опишіть структуру логопедії.
29. Назвіть завдання логопедії як науки.
30. Охарактеризуйте поняття “мовленнєва норма”.
31. Які терміни вживають для позначення відхилення від мовленнєвої норми? Які з них більш коректні і можуть використовуватися при спілкуванні з батьками, а які підходять для спілкування у професійних колах логопедів, медиків, педагогів, психологів?

ЕТІОЛОГІЯ ВИНИКНЕННЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ

1. Назвіть функціональні причини виникнення порушень мовлення у дітей.
2. Охарактеризуйте соціально-психологічні причини виникнення порушень мовлення у дітей.
3. Охарактеризуйте соціальні умови виховання та годування дитини, в яких формується неправильна звичка, що веде до вад мовлення.
4. Назвіть захворювання, які ведуть до виникнення порушень мовлення.
5. Які випадки ми відносимо до перинатальної патології?
6. Які випадки ми відносимо до постнатальної патології?
7. Назвіть шкідливі фактори для внутрішньоочеревного розвитку дитини.
8. Назвіть екзогенно-органічні причини виникнення вад мовлення у дітей та дорослих.
9. Охарактеризуйте спадкові причини виникнення мовленнєвих порушень.
10. Охарактеризуйте периферійні органічні причини виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих (за М. Хватцевим).
11. Охарактеризуйте центральні органічні причини виникнення порушень мовлення у дітей та дорослих (за М. Хватцевим).
12. Назвіть та охарактеризуйте психо-неврологічні причини виникнення порушень мовлення.
13. Назвіть причини, які одночасно можуть розглядатися як умови, за яких порушення мовлення лише проявляється чи ускладнюється.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ

1. Назвіть периферійні відділи мовленнєвого апарату.
2. Назвіть групи м'язів, що забезпечують вдих і видих.

	3. Назвіть основні особливості фізіологічного дихання. 4. Назвіть основні особливості мовленнєвого дихання. 5. Назвіть порушення мовлення, при яких порушується дихання. 6. Опишіть будову голосового (фонаційного) апарату. 7. Опишіть міоеластичну теорію, що пояснює функціонування голосових зв'язок. 8. Опишіть теорію Юсона, що пояснює функціонування голосових зв'язок. 9. Назвіть порушення мовлення, при яких порушується голос. 10. Скажіть, на які групи поділяються звуки мовлення у зв'язку з участю голосових зв'язок у їхньому утворенні? 11. Назвіть пасивні органи артикуляції. 12. Вкажіть, які частини артикуляційного апарату відносяться до надставної труби. Яку функцію вона виконує? 13. Назвіть активні органи артикуляції. 14. Яку функцію виконують пасивні та активні органи артикуляції? 15. Охарактеризуйте валик Пассава. Вкажіть на місце його знаходження. 16. Яку функцію виконує валик Пассава? 17. Назвіть порушення мовлення, при яких спостерігається недостатність участі валика Пассава в мовленні. 18. Назвіть порушення мовлення, які виникають при порушенні діяльності артикуляційного апарату. 19. Назвіть частини провідної ланки мовленнєвого апарату. 20. Назвіть пари черепно-мозкових нервів, які забезпечують функцію мовлення. 21. Назвіть утворення в області екстрапірамідної системи, які беруть участь у забезпеченні функції мовлення. 22. Охарактеризуйте функціональне призначення екстрапірамідної системи. 23. Опишіть функціональне призначення пірамідної системи у забезпеченні функції мовлення у людини. 24. Опишіть мозочкову систему. 25. Охарактеризуйте функціональне призначення мозочка у забезпеченні функції мовлення. 26. Назвіть порушення мовлення, які виникають при ураженні провідної ланки мовленнєвого апарату. 27. Назвіть, з яких частин складається слухова аналізаторна система. 28. Дайте визначення термінам "фонетичний слух" та "фонематичний слух". 29. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області периферійної звукопровідної ланки слухової аналізаторної системи? 30. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області периферійної звукосприймальної ланки слухової аналізаторної системи? 31. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області центральної звукопровідної ланки слухової аналізаторної системи? 32. Скажіть, яким чином порушується слух у дітей з ураженнями в області скроневої долі кори головного мозку? 33. Охарактеризуйте значення слуху для утворення та функціонування мовлення у людини. 34. Скажіть, зі скількох півкуль складається мозок? 35. Охарактеризуйте функції, які виконує домінантна півкуля мозку. 36. Охарактеризуйте функції, які виконує недомінантна півкуля мозку.
--	---

	37. Назвіть долі, які входять у склад кори головного мозку. 38. Охарактеризуйте функції, які виконує скронева доля кори головного мозку. 39. Охарактеризуйте функції, які виконує лобна доля кори головного мозку. 40. Охарактеризуйте функції, які виконує тім'яна доля кори головного мозку. 41. Охарактеризуйте функції, які виконує потилична доля кори головного мозку. 42. Назвіть порушення мовлення, які виникають при ураженні кори головного мозку. 43. Назвіть функціональні блоки, що забезпечують у людини функцію мовлення. 44. Вкажіть на місце знаходження першого функціонального блоку. 45. Охарактеризуйте основні закономірності розвитку першого функціонального блоку. 46. Охарактеризуйте функціональне призначення першого функціонального блоку. 47. Вкажіть на місце знаходження другого функціонального блоку. Охарактеризуйте основні закономірності розвитку другого та третього функціонального блоків. 48. Вкажіть на місце знаходження третього функціонального блоку. 49. Охарактеризуйте функціональне призначення другого функціонального блоку. 50. Охарактеризуйте функціональне призначення третього функціонального блоку. 51. Опишіть клініко-педагогічну класифікацію порушень мовлення 52. Дайте визначення терміну "дислалія". 53. Дайте визначення терміну "ринолалія". 54. Дайте визначення терміну "дизартрія". 55. Дайте визначення терміну "анартрія". 56. Дайте визначення терміну "ринофонія". 57. Дайте визначення терміну "афонія". 58. Дайте визначення терміну "дисфонія". 59. Дайте визначення терміну "брадилалія". 60. Дайте визначення терміну "тахілалія". 61. Дайте визначення терміну "заїкання". 62. Дайте визначення терміну "алалія". 63. Дайте визначення терміну "складна дислалія". 64. Дайте визначення терміну "афазія". 65. Дайте визначення терміну "алексія". 66. Дайте визначення терміну "дислексія". 67. Дайте визначення терміну "аграфія". 68. Дайте визначення терміну "дисграфія". 69. Опишіть схематично психолого-педагогічну класифікацію порушень мовлення у дітей (за Р.С.Левіною). 70. Опишіть схематично сучасну психолого-педагогічну класифікацію порушень мовлення у дітей. 71. Дайте визначення терміну "фонетичний недорозвиток мовлення". 72. Назвіть, при яких порушеннях мовлення спостерігається фонетичний рівень недорозвитку мовлення. 73. Дайте визначення терміну "фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення".
--	---

74. Назвіть, при яких порушеннях мовлення спостерігається фонетико-фонематичний рівень недорозвитку мовлення.
75. Дайте визначення терміну “лексико-граматичний недорозвиток мовлення”.
76. Назвіть, при яких порушеннях мовлення спостерігається лексико-граматичний недорозвиток мовлення.
77. Дайте визначення терміну “загальний недорозвиток мовлення (первинний)”.
78. Назвіть, при яких порушеннях мовлення спостерігається первинний загальний недорозвиток мовлення.
79. Скажіть, скільки рівнів первинного загального недорозвитку мовлення виділяють.
80. Дайте визначення терміну “загальний недорозвиток мовлення (вторинний)”.
81. Назвіть, при яких порушеннях психічного розвитку спостерігається вторинний загальний недорозвиток мовлення.
82. Скажіть, скільки рівнів вторинного загального недорозвитку мовлення виділяють.

ПОРУШЕННЯ ФОНЕТИЧНОГО БОКУ МОВЛЕННЯ

1. Назвіть клінічні форми дислалії.
2. Назвіть причини виникнення функціональної дислалії.
3. Назвіть причини виникнення органічної дислалії.
4. Назвіть клінічні форми ринолалії.
5. Назвіть причини виникнення закритої форми ринолалії.
6. Назвіть причини виникнення відкритої форми ринолалії.
7. Назвіть причини виникнення змішаної форми ринолалії.
8. Назвіть органічні причини виникнення ринолалії.
9. Назвіть функціональні причини виникнення ринолалії.
10. Назвіть спільні симптоми характерні для відкритої, закритої та змішаної форм ринолалії.
11. Назвіть симптоми, якими відрізняються відкрита, замкнута та змішана форми ринолалії.
12. Назвіть клінічні форми дизартрії, виділені на підставі місця локалізації порушення.
13. Назвіть симптоми, характерні для бульбарної дизартрії.
14. Назвіть симптоми, характерні для екстрапірамідної форми дизартрії.
15. Назвіть симптоми, характерні для псевдобульбарної форми дизартрії.
16. Назвіть симптоми, характерні для мозочкової форми дизартрії.
17. Назвіть симптоми, характерні для кіркової форми дизартрії.
18. Назвіть симптоми, характерні для стертої форми дизартрії.
19. Назвіть причини бульбарної дизартрії.
20. Назвіть причини псевдобульбарної дизартрії.
21. Назвіть причини екстрапірамідної дизартрії.
22. Назвіть причини стертої форми дизартрії.
23. Назвіть причини мозочкової дизартрії.
24. Назвіть причини кіркової дизартрії.
25. Охарактеризуйте симптоматику млявого параліча чи парезу. При яких формах дизартрії він зустрічається?
26. Охарактеризуйте симптоматику спастичного параліча чи парезу. При яких формах дизартрії він зустрічається?

	27. Назвіть та охарактеризуйте різні види гіперкінезів. При яких формах дизартрії вони зустрічаються? 28. Опишіть симптоми, які вказують на наявність дистонії в м'язах органів артикуляції. При яких формах дизартрії вона зустрічається? 29. Дайте визначення термінам "ротацізм", "пара ротацізм". 30. Дайте визначення термінам "ламбдацизм", "параламбдацизм". 31. Дайте визначення термінам "йотацізм", "парайотацізм". 32. Дайте визначення термінам "шиплячий стигматизм", "парасигматизм". 33. Дайте визначення термінам "свистячий стигматизм", "парасигматизм". 34. Дайте визначення термінам "капацізм", "гамацізм", "хітизм". 35. Дайте визначення терміну "теттизм". 36. Назвіть артикуляційні ознаки, за якими класифікують порушення вимови фонем. 37. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з акустико-фонематичним типом дислалії. 38. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з артикуляційно-фонематичним типом дислалії. 39. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з артикуляційно-фонетичним типом дислалії. 40. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з закритою формою ринолалії. 41. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з відкритою формою ринолалії. 42. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей зі змішаною формою ринолалії. 43. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей зі стертою формою дизартрії. 44. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з екстрапірамідною формою дизартрії. 45. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з бульбарною формою дизартрії. 46. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з псевдобульбарною формою дизартрії. 47. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з мозочковою формою дизартрії. 48. Назвіть порушення звуковимови, характерні для дітей з кірковою формою дизартрії. 49. Охарактеризуйте опозиційні порушення фонетичного боку мовлення. 50. Охарактеризуйте диз'юнктні порушення фонетичного боку мовлення. 51. Охарактеризуйте антропофонічні порушення фонетичного боку мовлення. 52. Охарактеризуйте фонологічні порушення фонетичного боку мовлення. 53. Опишіть завдання для проведення загальної бесіди з дітьми. 54. Опишіть завдання для обстеження вимови фонем. 55. Опишіть завдання для обстеження фізичного слуху. 56. Опишіть завдання для обстеження моторики губ. 57. Опишіть завдання для обстеження моторики нижньої щелепи. 58. Опишіть завдання для обстеження моторики язика.
--	---

59. Опишіть завдання для обстеження моторики м'якого піднебіння та язичка.
60. Опишіть завдання для обстеження вдоху.
61. Опишіть завдання для обстеження видиху.
62. Опишіть завдання для обстеження кінетичного праксису.
63. Опишіть завдання для обстеження кінестетичного праксису.
64. Опишіть завдання для обстеження фонематичного сприймання.
65. Опишіть завдання для обстеження фонематичного уявлення.
66. Опишіть завдання для обстеження фонематичного аналізу та синтезу.
67. Назвіть послідовність обстеження вимови звуків мовлення.
68. Опишіть завдання для обстеження ізольованої та відображеної вимови звуків мовлення.
69. Опишіть завдання для обстеження самостійної вимови звуків мовлення.
70. Назвіть послідовність обстеження артикуляційної моторики.
71. Опишіть завдання для обстеження моторики нижньої щелепи.
72. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень будови зубо-щелепної системи.
73. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень рухливості нижньої щелепи.
74. Опишіть завдання для обстеження моторики м'язів губ та щік.
75. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень будови губ.
76. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень рухливості м'язів губ та щік.
77. Опишіть завдання для обстеження моторики язика.
78. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень будови язика.
79. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень рухливості язика.
80. Опишіть завдання для обстеження моторики м'язів м'якого піднебіння і язичка.
81. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень будови м'якого, твердого піднебіння і язичка.
82. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень рухливості м'якого піднебіння і язичка.
83. Назвіть симптоми, які вказують на наявність недорозвитку кінестетичного праксису.
84. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень кінетичного праксису.
85. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень фонематичного сприймання.
86. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень фонематичного уявлення.
87. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень фонематичного аналізу.
88. Назвіть симптоми, які вказують на наявність порушень фонематичного синтезу.

КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ ФОНЕТИЧНОГО БОКУ МОВЛЕННЯ

1. Правильна артикуляція звука -а-.
2. Підготовча робота до постановки звука -а-.
3. Автоматизація звука -а-.

4. Правильна артикуляція звука -о-.
5. Правильна артикуляція звука -у-.
6. Підготовча робота до постановки звуків -о-, -у-
7. Автоматизація звука -о-.
8. Автоматизація звука -у-.
9. Правильна артикуляція звука -е-.
10. Правильна артикуляція звука -і-.
11. Правильна артикуляція звука -и-.
12. Постановка звука -е-.
13. Постановка звуків -і-.
14. Постановка звука -и-.
15. Автоматизація звука -е-.
16. Автоматизація звука -і-.
17. Автоматизація звука -и-.
18. Підготовча робота до постановки звуків -е-, -і-.
19. Підготовча робота до постановки звука -и-.
20. Підготовча робота до постановки звуків -п-, -б-, -м-.
21. Постановка звука -п-.
22. Постановка звука -б-.
23. Постановка звука -м-.
24. Автоматизація звук -п-.
25. Автоматизація звука -б-.
26. Автоматизація звука -м-.
27. Підготовча робота до постановки звуків -т-, -д-, -н-.
28. Постановка звука -т-.
29. Постановка звука -д-.
30. Постановка звука -н-.
31. Автоматизація звук -т-.
32. Автоматизація звука -д-.
33. Автоматизація звука -н-.
34. Постановка зівуків -т`-, -д`-, -н`-.
35. Автоматизація звуків -т`-, -д`-, -н`-.
36. Постановка звуків -ф-, -в-.
37. Автоматизація звуків -ф-, -в-.
38. Підготовча робота до постановки звуків -х-, -г-, -к-, -г`-.
39. Постановка звуків -х-, -г-.
40. Автоматизація звуків -х-, -г-.
41. Постановка звуків -к-, -г`-.
42. Автоматизація звуків -к-, -г`-.
43. Підготовча робота до постановки звуків -с-, -з-, -ц-, -дз-.
44. Постановка та автоматизація звуків -с`-, -з`-, -ц`-, -дз`-.
45. Підготовча робота до постановки звуків -ш-, -ж-, -ч-, -дж-.
46. Постановка звуків -с-, -з-.
47. Автоматизація звуків -с-, -з-.
48. Постановка звуків -ц-, -дз-.
49. Автоматизація звуків -ц-, -дз-.
50. Постановка звуків -ш-, -ж-.
51. Автоматизація звуків -ш-, -ж-.
52. Постановка звуків -ч-, -дж-.
53. Автоматизація звуків -ч-, -дж-.
54. Постановка звука -й-.
55. Автоматизація звука -й-.
56. Постановка звуків -л-, -л`-.

57. Автоматизація звуків -л-, -л`-.
58. Постановка звуків -р-, -р`-.
59. Автоматизація звуків -р-, -р`-.
60. Назвіть поетапність корекції фонетичного боку мовлення у дітей.
61. Назвіть поетапність постановки звуків мовлення.
62. Назвіть поетапність формування фонематичного контролю у дітей дошкільного віку.
63. Назвіть послідовність формування фонематичного контролю у дітей шкільного віку.
64. Охарактеризуйте засоби для підготовки органів артикуляції до постановки звуків.
65. Назвіть основні групи прийомів проведення логопедичного масажу.
66. Назвіть правила проведення логопедичного масажу при наявності підвищеного тону м'язів.
67. Назвіть правила проведення логопедичного масажу при наявності зниженого тону м'язів.
68. Охарактеризуйте умови проведення логопедичного масажу.
69. Вкажіть, на які групи поділяють артикуляційні вправи, які використовуються для корекції та розвитку артикуляційної моторики.
70. Назвіть основні групи вправ для розвитку мовленнєвого дихання у дітей.
71. Назвіть послідовність постановки звуків мовлення у дітей.
72. Назвіть основні групи прийомів постановки звуків мовлення у дітей.
73. Охарактеризуйте прийоми постановки звуків від інших звуків мовлення.
74. Охарактеризуйте прийоми постановки звуків шляхом застосування артикуляційних вправ.
75. Охарактеризуйте прийоми постановки звуків шляхом демонстрації правильної артикуляції.
76. Охарактеризуйте прийоми постановки звуків механічним способом.
77. Опишіть зонди для постановки звуків.
78. Охарактеризуйте ігрові, емоційно-стимулюючі прийоми для постановки звуків мовлення зі створенням образних ситуацій.
79. Назвіть послідовність автоматизації голосних звуків мовлення.
80. Назвіть послідовність автоматизації простих за артикуляцією приголосних звуків мовлення.
81. Назвіть послідовність автоматизації складних за артикуляцією приголосних звуків мовлення.
82. Опишіть нетрадиційні послідовності автоматизації звуків мовлення. У яких випадках їх використовують.

ФОНЕМАТИЧНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ

1. Особливості розвитку фонематичного сприймання у дітей з типовим розвитком.
2. Особливості розвитку слухової уваги у дітей з типовим розвитком.
3. Особливості розвитку фонематичної уваги у дітей з типовим розвитком.
4. Особливості розвитку фонематичного аналізу і синтезу у дітей з типовим розвитком.
5. Дайте визначення, що таке "фонематичне сприймання".
6. Дайте визначення, що таке "фонематичне уявлення".
7. Дайте визначення, що таке "фонематичний аналіз".
8. Дайте визначення, що таке "фонематичний синтез".
9. Дайте визначення, що таке "кінестетичний праксис".

10. Дайте визначення, що таке "кінетичний праксис".
11. Дайте визначення, що таке "слухо-мовленнєва пам'ять".
12. Назвіть та охарактеризуйте методики для дослідження фонематичного сприймання.
13. Назвіть та охарактеризуйте методики для дослідження фонематичного уявлення.
14. Назвіть та охарактеризуйте методики для дослідження фонематичного аналізу та синтезу.
15. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на первинне порушення фонематичного сприймання.
16. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на вторинне порушення фонематичного сприймання.
17. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на порушення фонематичного уявлення.
18. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на порушення фонематичного аналізу.
19. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на порушення фонематичного синтезу.
20. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на порушення кінестетичного праксису. Вкажіть, яким чином недорозвинення цього психічного процесу впливає на стан розвитку фонематичного сприймання, уявлення, аналізу та синтезу.
21. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на порушення кінетичного праксису. Вкажіть, яким чином недорозвинення цього психічного процесу впливає на стан розвитку фонематичного сприймання, уявлення, аналізу та синтезу.
22. Назвіть та охарактеризуйте симптоми, які вказують на порушення слухо-мовленнєвої пам'яті.

КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ ФОНЕМАТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ

1. Назвіть послідовність корекції порушень фонематичних процесів у дітей.
2. Назвіть послідовність формування слухового та фонематичного сприймання у дошкільнят віком 4-5 років.
3. Назвіть послідовність формування фонематичних диференціацій, аналізу і синтезу у дошкільнят віком 5-6 років.
4. Назвіть послідовність корекції фонематичних диференціацій, аналізу і синтезу і молодших школярів віком 6-7 років.
5. Охарактеризуйте прийоми розвитку у дітей слухової уваги.
6. Охарактеризуйте прийоми розвитку у дітей фонематичної уваги.
7. Охарактеризуйте прийоми корекції слухового сприймання.
8. Охарактеризуйте прийоми корекції слухо-моторних координацій, розвитку відчуття ритму мовлення.
9. Охарактеризуйте прийоми розвитку у дітей уявлення про фонему.
10. Охарактеризуйте прийоми формування у дітей дошкільного віку навиків фонематичного аналізу.
11. Охарактеризуйте прийоми формування у молодших школярів навиків фонематичного аналізу.
12. Охарактеризуйте прийоми формування у дітей дошкільного віку навиків фонематичного синтезу.
13. Охарактеризуйте прийоми формування у молодших школярів навиків фонематичного синтезу.

14. Охарактеризуйте прийоми розвитку у дітей слухо-мовленнєвої пам'яті.
15. Охарактеризуйте прийоми корекції у дітей кінестетичного праксису.
16. Охарактеризуйте прийоми корекцій у дітей кінестетичного праксису.

ПОРУШЕННЯ ГОЛОСУ

1. Назвіть особливості фізіологічного та мовленнєвого дихання. Чим вони відрізняються між собою?
2. Опишіть будову голосового (фонаційного) апарату. Розкрийте, яку роль відіграє голос у мовленні.
3. Опишіть міоеластичну теорію та теорію Юсона, що пояснюють функціонування голосових складок.
4. Назвіть порушення мовлення, при яких первинно порушується голос та ті, при яких він порушується вторинно.
5. Вкажіть, які частини артикуляційного апарату відносяться до надставної труби. Яку функцію вона виконує?
6. Скажіть, від чого залежить сила, висота і тембр голосу. Поясніть механізм їх формування.
7. Розкрийте значення слуху в процесі формування голосу. Як знижений слух відображається на якостях голосу? Яке значення струменя повітря в процесі голосоутворення?
8. Розкажіть, в якому віці відбуваються зміни голосу. Поясніть, яким чином і у якій послідовності відбуваються ці зміни.
9. Дайте визначення таким термінам: "афонія", "дисфонія", "фонастенія", "ринофонія".
10. Назвіть причини виникнення порушень мовлення у дітей, підлітків та дорослих.
11. Охарактеризуйте особливості мовлення та емоційно-вольової сфери у людей з гіпертонусною дисфонією.
12. Охарактеризуйте особливості мовлення та емоційно-вольової сфери у людей з гіпотонусною дисфонією.
13. Охарактеризуйте особливості мовлення та емоційно-вольової сфери у людей з афонією.
14. Охарактеризуйте особливості мовлення та емоційно-вольової сфери у людей з фонастенією.
15. Опишіть завдання для обстеження мовленнєвого дихання. Назвіть критерії якості виконання завдання, які вказують на нормальний чи порушений розвиток мовленнєвого дихання.
16. Опишіть завдання для обстеження сили голосу. Назвіть критерії якості виконання завдання, які вказують на нормальний чи порушений розвиток сили голосу.
17. Опишіть завдання для обстеження голосових модуляцій в процесі мовлення. Назвіть критерії якості виконання завдання, які вказують на нормальний чи порушений їх розвиток.
18. Опишіть завдання для обстеження висоти і діапазону голосу. Назвіть критерії якості виконання завдання, які вказують на нормальний чи порушений розвиток висоти і діапазону голосу.
19. Опишіть завдання для корекції дихання у дітей та дорослих з вадами голосу. Охарактеризуйте особливості застосування їх на практиці.
20. Опишіть завдання для корекції сили голосу у дітей та дорослих з вадами голосу. Охарактеризуйте особливості застосування їх на практиці.
21. Опишіть завдання для корекції висоти і діапазону голосу у дітей та

дорослих з вадами голосу. Охарактеризуйте особливості застосування їх на практиці.

22. Опишіть завдання для корекції голосових модуляцій в процесі мовлення у дітей та дорослих з вадами голосу. Охарактеризуйте особливості застосування їх на практиці.

ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ

1. Назвати клінічні причини виникнення у дітей первинного важкого порушення мовлення, інтелектуальних порушень, емоційно-вольової сфери, порушень слуху, зору.

2. Назвати клінічні причини виникнення у дітей з важкими порушеннями мовлення ЗНМ.

3. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з інтелектуальними порушеннями ЗНМ.

4. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з порушеннями слуху ЗНМ.

5. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери ЗНМ.

6. Назвати психологічні причини виникнення у дітей з порушеннями зору ЗНМ.

7. Назвіть супровідні синдроми, що можуть ускладнювати розвиток дітей з важкими порушеннями мовлення.

8. Назвіть порушення мовлення, які можуть ускладнювати ЗНМ у дітей.

8. Дати визначення термінам "алалія", "сенсорна алалія", "моторна алалія".

9. Дати визначення термінам "складна дислалія", "ринолалія", "дизаратрія".

10. Охарактеризуйте поняття: "рівень недорозвитку мовлення", "структура недорозвинення психічних процесів і функцій".

11. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з I рівнем його недорозвинення.

12. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з II рівнем його недорозвинення.

13. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з III рівнем його недорозвинення.

14. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей з загальним недорозвитком кінетичного типу.

15. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей з загальним недорозвиненням кінестетичного типу.

16. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей з загальним недорозвиненням обумовленим недорозвитком мнестичного типу.

17. Охарактеризуйте особливості психічного розвитку дітей з моторною алалією.

18. Охарактеризуйте особливості психічного розвитку дітей з сенсорною алалією.

19. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем ЗНМ пасивного словника.

20. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем ЗНМ активного словника.

21. Опишіть завдання для дослідження розуміння дітьми з I рівнем ЗНМ зв'язного мовлення.

	22. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем ЗНМ вміння вимовляти перші елементарні фрази, речення. 23. Назвіть особливості виконання дітьми з I рівнем ЗНМ завдань на дослідження у них імпресивного та експресивного мовлення. 24. Охарактеризуйте мовленнєві і немовленнєві симптоми, що вказують на наявність у дитини ЗНМ I рівня. 25. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ (обумовленим порушенням інтелекту, слуху, зору) при наявності у них I рівня недорозвитку мовлення. 26. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ активного та пасивного словника іменників. 27. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ активного та пасивного словника дієслів. 28. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ активного та пасивного словника прикметників. 29. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ розуміння категорії числа. 30. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ розуміння зв'язного мовлення. 31. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем ЗНМ вміння спілкуватися реченнями. 32. Назвіть особливості виконання дітьми з II рівнем ЗНМ завдань на дослідження у них імпресивного та експресивного мовлення. 33. Охарактеризуйте мовленнєві симптоми, що вказують на наявність у дитини ЗНМ II рівня. 34. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ, обумовленим порушенням інтелекту при наявності у них II рівня недорозвитку мовлення. 35. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ слуху при наявності у них II рівня недорозвитку мовлення. 36. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ зору при наявності у них II рівня недорозвитку мовлення. 37. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ категорії числа. 38. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ категорії роду. 39. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ категорії відмінку. 40. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем ЗНМ вміння конструювати речення та послідовно логічно висловлювати власну думку, оформляти зв'язне висловлювання. 41. Назвіть особливості виконання дітьми з III рівнем ЗНМ завдань на дослідження у них імпресивного та експресивного мовлення. 42. Охарактеризуйте мовленнєві симптоми, що вказують на наявність у дитини ЗНМ III рівня. 43. Вкажіть на ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з вторинним ЗНМ, обумовленим порушенням інтелекту при наявності у них III рівня недорозвитку мовлення. 44. Розкрийте сутність понять "загальний недорозвиток мовлення" і "затримка розвитку мовлення".
--	--

	45. Назвіть ті симптоми, що дозволяють диференціювати дітей з первинним ЗНМ від дітей з затримкою мовленнєвого розвитку (ЗМР). 46. Опишіть завдання, які можна використовувати для стимуляції у дітей з I рівнем ЗНМ мовлення. 47. Назвіть напрямки формування словника у дітей з I рівнем ЗНМ. 48. Назвіть напрямки формування словника у дітей з II рівнем ЗНМ. 49. Назвіть напрямки формування словника у дітей з III рівнем ЗНМ. 50. Опишіть завдання для розвитку та корекції словника у дошкільнят з ЗНМ. 51. Назвіть напрямки формування зв'язного мовлення у дітей з III рівнем ЗНМ. 52. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ I рівня речення. 53. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ II рівня речення. 54. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ III рівня речення. 55. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ II та III рівнів морфологічної системи мовлення. 56. Опишіть завдання для формування у дошкільників з ЗНМ розуміння прийменників. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати? 57. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ вміння узгоджувати слова в реченні у числі. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати? 58. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ вміння узгоджувати слова в реченні у роді. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати? 59. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку з ЗНМ вміння узгоджувати слова в реченні у відмінку. При якому рівні недорозвитку мовлення можна їх застосовувати? 60. Назвіть етапи формування мовлення у дошкільнят з ЗНМ у відповідності до моделі, запропонованої Н. Жуковою, Є. Мاستюковою, Т. Філічевою. 61. Назвіть етапи формування мовлення у дошкільнят з ЗНМ у відповідності до моделі, запропонованої Л. Єфіменковою. 62. Назвіть етапи формування мовлення у дітей з моторною алалією у відповідності до моделі, запропонованої Є. Соботович. 63. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по стимуляції у дітей з I рівнем ЗНМ мовлення. 64. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по розвитку та корекції у дошкільнят з II рівнем ЗНМ мовлення. 65. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по розвитку та корекції у дошкільнят з III рівнем ЗНМ мовлення. 66. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми з I рівнем ЗНМ. 67. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми II рівнем ЗНМ. 68. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми III рівнем ЗНМ. 69. Охарактеризувати особливості мовлення дітей з нерізко вираженим (у подальшому – н/в, або IV рівнем ЗНМ).
--	--

70. Опишіть завдання для корекції фонематичних процесів у школярів з н/в ЗНМ.
71. Опишіть завдання для корекції лексичного боку мовлення у дітей з н/в ЗНМ.
72. Опишіть завдання для формування вміння правильно будувати речення, які використовуються при логопедичній роботі з школярами з н/в ЗНМ.
73. Опишіть завдання для формування морфологічної системи мовлення у школярів з н/в ЗНМ.
74. Опишіть завдання для формування у дітей розуміння граматичного значення слів та вміння узгоджувати слова в реченні у роді, числі і відмінку.
75. Охарактеризуйте структуру фронтального заняття, яке проводиться в умовах шкільного логопункту.
76. Назвіть основні цілі першого етапу корекції IV рівня ЗНМ у школярів.
77. Назвіть основні цілі другого етапу корекції IV ЗНМ у школярів.
78. Назвіть основні цілі третього етапу корекції IV ЗНМ у школярів.
79. Охарактеризуйте специфіку роботи з дітьми з ЗНМ по формуванню у них звуковимови.
80. Назвіть послідовність формування лексичного боку мовлення у дошкільнят з ЗНМ III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко.
81. Назвіть послідовність формування граматичного боку мовлення у дошкільнят з ЗНМ III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко.

ПОРУШЕННЯ ПИСЬМА ТА ЧИТАННЯ

1. Дайте визначення поняттю "дислексія".
2. Дайте визначення поняттю "дисграфія".
3. Дайте визначення поняттю "дизорфографія".
4. Назвіть етапи формування навички читання у дітей.
5. Назвіть етапи формування навички письма у дітей.
6. Назвіть форми дислексії за класифікацією, створеною під керівництвом Р. Лалаєвої.
7. Назвіть форми дисграфії за класифікацією, створеною під керівництвом Р. Лалаєвої.
8. Назвіть групи помилок при дисграфії за Є. Соботович, О. Гопіченко.
9. Назвіть помилки фонематичного типу.
10. Назвіть причини виникнення фонематичного типу помилок у дітей.
11. Назвіть графічні та оптико-просторові типи помилок.
12. Назвіть причини виникнення графічних та оптико-просторових помилок.
13. Назвіть лексико-граматичні типи помилок.
14. Назвіть причини виникнення лексико-граматичних типів помилок.
15. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей артикуляційно-акустичної дисграфії.
16. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей дисграфії на основі порушень фонемного розпізнавання.
17. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей дисграфії внаслідок порушення мовного аналізу та синтезу.

	18. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей оптичної дисграфії. 19. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей аграматичної дисграфії. 20. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей дизорфографії. 21. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей оптичної дислексії. 22. Назвіть причини виникнення оптичної дислексії. 23. Назвіть причини виникнення семантичної дислексії. 24. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей семантичної дислексії. 25. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей мнестичної дислексії. 26. Назвіть причини виникнення мнестичної дислексії. 27. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей фонематичної дислексії. 28. Назвіть причини виникнення фонематичної дислексії. 29. Назвіть симптоми, які вказують на наявність у дітей аграматичної дислексії. 30. Назвіть причини виникнення аграматичної дислексії. 31. Опишіть умови проведення обстеження читання у молодших школярів. 32. Опишіть умови проведення обстеження письма у молодших школярів. 33. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження читання у першокласників. 34. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження письма у першокласників. 35. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження читання у другокласників та старших учнів. 36. Назвіть і коротко охарактеризуйте завдання для обстеження письма у другокласників та старших учнів. 37. Назвіть етапи корекції фонематичного типу помилок на письмі та при читанні у дітей. 38. Назвіть етапи формування у дітей фонематичного аналізу. 39. Назвіть напрямки роботи з подолання порушень оптико-просторових уявлень у дітей. 40. Назвіть напрямки роботи по формуванню дрібної моторики пальців рук та зорово-моторної координації. 41. Назвіть напрямки корекції та розвитку граматичної будови мовлення у дітей. 42. Назвіть напрямки роботи над збагаченням словникового запасу. 43. Назвіть напрямки роботи над реченням. 44. Назвіть напрямки роботи над морфологічним та синтаксичним аналізом і синтезом. 45. Охарактеризуйте методику поскладового формування читання (В. Зайцева). 46. Охарактеризуйте методику глобального формування навиків читання. 47. Охарактеризуйте методику формування читання у старших дошкільників з порушеннями мовлення Г. Каше.
--	--

	48. Назвіть поетапність роботи, спрямовану на подолання семантичного типу труднощів у дітей при читанні. 49. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного сприймання у дітей. 50. Охарактеризуйте завдання для розвитку зорово-просторового сприймання. 51. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного уявлення. 52. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного аналізу. 53. Охарактеризуйте завдання для розвитку фонематичного синтезу. 54. Охарактеризуйте завдання для розвитку морфологічного аналізу. 55. Охарактеризуйте завдання для розвитку словника похідних слів. 56. Охарактеризуйте завдання для формування граматичної словозміни. 57. Охарактеризуйте завдання для формування диференціацій частин мови. 58. Охарактеризуйте завдання для формування вміння правильно узгоджувати слова в реченні. 59. Охарактеризуйте завдання для поширення чи скорочення речень. 60. Охарактеризуйте завдання для формування зв'язку слів у реченні. 61. Назвіть вправи для розвитку у дитини просторової орієнтації. 62. Назвіть вправи для розвитку у дитини дрібної моторики пальців рук. 63. Назвіть вправи для розвитку у дитини кінетичної організації довільних рухів. 64. Назвіть вправи для розвитку у дитини зорово-моторної координації.
Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)	Основна: 1. Логопедія: підручник / за ред. М.К. Шеремет. Вид. 4-е. К.: Слово, 2017. 856 с. 2. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с. 3. Конопляста С.Ю. Ринолалія від А до Я: Монографія. К.: Книга-плюс, 2015. 312 с. 3. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К.: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. 348 с. 4. Ткач О.М. Логопедія: формування семантичних полів слів у дітей з системними порушеннями мовлення. Монографія / Ткач О.М. Кам'янець-Подільський: ПП «Аксіома», 2019. 240 с. 5. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. Логопедія (корекційна робота при дислалії). К., 2009. 244 с. 6. Чередніченко Н.В., Клименко І.В., Тенцер Л.В. Порушення письма у молодших школярів: діагностика та корекція. Навчально-методичний посібник. К.: ДІА, 2016. 248 с. 7. Гаврилова Н.С. Навчальна програма з логопедії: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2018. 200 с.

Допоміжна:

1. Алмазова Е.С. Логопедическая работа по восстановлению голоса у детей / под ред. Г.В.Чиркиной. 2-е изд. М.: Айрис-пресс, 2005. 192 с.
2. Андросова В.М. Мова символів жива – в ній звуки, букви і слова...: Методичний посібник. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. 92 с.
3. Бадалян Л.О. Детская неврология. М.: ООО "МЕДпресс", 1998. 576 с.
4. Богуш А.М. Мовеннєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. 2-е видання. К.: Слово, 2010. 374 с.
5. Вступ до спеціальності: Логопедія (Текст): навчальний посібник / І.М.Омельченко, В.В.Тарасун, Л.О.Федорович. Кременчук: Християнська Зоря, 2011. 416 с.
6. Гомля В., Федорович Л. Артикуляційна гімнастика / за ред. Л.Федорович. Кременчук: Християнська зоря, 2008. 74 с.
7. Гуцал Л.Л. Миронова С.П. Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів. Хмельницький: Поділля, 2001. 91 с.
8. Дяченко К.Г. Інновації в корекції писемного мовлення молодших школярів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 320 с.
9. Козлова В.А., Максименко В.С. Фронтальна робота з усунення лексико-граматичного недорозвинення мовлення у дошкільників (лексико-граматична ланка). Кіровоград: Видавництво КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2005. 91 с.
10. Корекція заїкання у молодших школярів: Навчально-методичний посібник / за ред. Н.С. Гаврилової. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. 76 с.
11. Логопедия / под ред. Л.С. Волковой. 5-е изд. М.: ВЛАДОС, 2004. 704 с.
12. Лурия А.Р. Высшие корковые функции человека. СПб.: Питер, 2008. 624 с.
13. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: Дидактичний матеріал. К.: Літера ЛТД, 2003. 104 с.
14. Мовні ігри та вправи зі словом / Упоряд. В.Л. Сухар. Х.: Веста: Ранок, 2008. 176 с.
15. Нейман Л.В., Богомільський М.Р. Анатомия и физиология органов слуха и речи / под ред. В.И. Селивёрстова. М.: ВЛАДОС, 2001. 224 с.
16. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика: навч. посіб. для студ. спец. 7.01010501, 8. 01010501 "Корекційна освіта". Полтава: ТОВ «АСМІ», 2013. – 268 с.
17. Ревуцька О.В. Збагачення лексичного запасу молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення у процесі засвоєння словотворчих засобів: Монографія. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. 181 с.
18. Рібцун Ю.В. Професійний довідник учителя-логопеда закладу дошкільної освіти. 2-е видання. Херсон: Вид. група «Основа», 2013. 238 с.
19. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. 3-е видання, доповнене. Тернопіль: Навчаьна книга – Богдан, 2007. 160 с.
20. Свиридов О.І. Анатомія людини: Підручник / за ред. І.І. Бобрика. К.: Вища школа, 2001. 399 с.
21. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.
22. Теорія і практика сучасної логопедії: Збірник наукових праць: Випуск 1. К.: Актуальна освіта, 2006. 68 с.
23. Тищенко В.В., Рібцун Ю.В. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5-ти років: Поради батькам. К.: Літера ЛТД, 2006. 128 с.

	24. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс / за ред. Є.Ф. Соботович. К.: Актуальна освіта, 2007. 120 с. 25. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. К.: Актуальна освіта, 2013. 108 с. 26. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Кременчук: Християнська Зоря, 2007. 346 с. 27. Федорович Л.О. Формування мовленнєвого дихання у дітей з порушеннями мовлення. Кременчук: Християнська Зоря, 2010. 92 с. 28. Формування фонематичних процесів у дітей з порушеннями мовлення: науково-методичний посібник / І.В. Макаренко, Л.О. Федорович. Кременчук: Християнська Зоря, 2012. 94 с. 29. Хомская Е.Д. Нейропсихология. СПб.: Питер, 2003. 496 с. 30. Хрестоматия по логопедии / под ред. Л.С. Волковой, В.И. Селивёрстова. М.: ВЛАДОС, 1997. 656 с. 31. Чередніченко Н.В., Горбачова Д.М. Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання. К.: ДІА, 2016. 212 с. 32. Чорна О.П. Психолого-педагогічна діагностика та корекція заїкання у дітей: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2013. 148 с. 33. Шохор-Троцкая (Бурлакова) М.К. Стратегия и тактика восстановления речи. М.: Изд-во ЕКСМО-Пресс, В. Секачев, 2001. 432 с.
--	--

Інтернет-ресурси:

Логопедія. Підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет. — К.: Слово, 2014. — 672 с.

<https://ua1lib.org/book/3297320/8cc516>

<https://www.twirpx.com/file/1734590/>

Гаврилова Н.С. Методика формування правильної артикуляції фонем [p]. <https://aqce.com.ua/vipusk-n16-tom12020/gavrilova-ns-metodika-formuvannja-pravilnoi-artikuljacji-fonemi-r.html>

Гаврилова Н.С. - Методика формування та стимуляції вимови фонем. <https://aqce.com.ua/vipusk-13/gavrilova-ns-metodika-formuvannja-ta-stimuljacji-vimovi-fonem.html>

Н.С. Гаврилова Система корекції порушень вимови голосної фонем –е. https://fkspp.at.ua/Bibl/zbirnik_22-1.pdf

Гаврилова Н.С. Методика корекції вад вимови фонем у дітей з дислалією, ринологією та дизартрією.

<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/25966/>

Havrylova.pdf;jsessionid=A012B47E521FA0B2DE1A432152711EEC?sequence=1

Гаврилова Н.С. Система корекції порушень фонетичного боку мовлення.

<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7822/>

Havrylova.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Гаврилова Н. С. Класифікації порушень мовлення.

[http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppk_sp_2012_20\(1\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppk_sp_2012_20(1)_37).

Тищенко В. В. Класифікації порушень мовленнєвого розвитку: сучасний стан, протиріччя та шляхи їх усунення.

<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12732/>

Tyshchenko72003.pdf?sequence=1

Мілевська О.П., Пелех А. Застосування диференційованого підходу до проведення дихальної гімнастики у логопедичній роботі.

<https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/6812/1/%D0%9F%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D1%85.pdf>

Мілевська О.П. Дослідження лексико-семантичних умінь у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення

[http://www.irbis-buv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&K&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2017_78\(2\)_18](http://www.irbis-buv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&K&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2017_78(2)_18)

[http://www.irbis-buv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&K&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2017_78\(2\)_18](http://www.irbis-buv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&K&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2017_78(2)_18)

Мілевська О.П. Дидактичний зміст та критерії діагностики описової лексики у старших дошкільників з недорозвиненням мовлення.

https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/5210/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80_%D0%9B%D0%B8%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%BD_%D0%A4%D0%B5%D0%B4%D1%8E%D0%BA_%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86_%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB_2018.pdf

Мілевська О.П. До питання методичного забезпечення з формування описової лексики у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення.

http://www.irbis-buv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&K&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=znppn_2017_75%281%29_30

	Мілевська О.П. Особливості семантичної домінанти сприймання слів у дітей із загальним недорозвиненням мовлення. https://aqce.com.ua/vipusk-n15-2020/milevska-op-osoblivosti-semantichnoi-dominanti.html Мілевська О.П. Звуко-складова структура слова: специфіка діагностичного інструментарію логопеда. http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/ped/47dec2020/23.pdf Мілевська О.П. Змістові засади формування дієслівної лексики у дошкільників із ЗНМ. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/37/33.pdf Мілевська О.П. Методичні аспекти формування описових умінь у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:c2Z2BYcEzQYJ:nbuvgov.ua/j-pdf/znppn_2017_75%25281%2529_30.pdf+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua Ткач О.М. Тематика та зміст занять з формування семантичних полів слів на різних етапах. https://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/tkach-om-tematika-ta-zmist-zanjat-z-formuvannja-semantichnih-poliv-sliv-na-riznih-etapah-realizacii-korekcijnoi-metodiki.html Ткач О.М. Особливості вивчення рівня сформованості складових семантичних полів слів. https://aqce.com.ua/vipusk-n5-2014/tkach-om-osoblivosti-vivchennja-rivnja-sformovanosti-skladovih-semantichnih-poliv-sliv.html Ткач О.М. Характеристика методів дослідження механізмів формування семантичних полів слів. https://aqce.com.ua/vipusk-n8-2017/tkach-om-harakteristika-metodiv-doslidzhennja-mehanizmiv-formuvannja-semantichnih-poliv-sliv.html Ткач О.М. Структуризація і трансформація семантичних полів слів в онтогенезі. https://aqce.com.ua/vipusk-n9-2017/tkach-om-strukturizacija-i-transformacija-semantichnih-poliv-sliv-v-ontogenezi.html
--	---